ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова НМР ВСП «ІІНО КНУБА»
Дмитро ПРУСОВ
від «25» травня 2026 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

АРХІТЕКТУРНА ЕКОЛОГІЯ

1) Шифр за ОПП: ВК
2) Навчальний рік: 2026/2027
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна/заочна
5) Компонента спеціальності: вибіркова
6) Семестр: ІІ
7) Викладач (розробник карти): канд. архітектури, доцент, професор кафедри інноваційної архітектури та дизайну ВСП «ІІНО КНУБА» Русевич Тетяна Вікторівна Корпоративна адреса електронної пошти: tetiana.rusevych@iino.in.ua Посилання на сторінку викладача на сайті ВСП «ІІНО КНУБА»: https://iino.knuba.edu.ua/2017-08-27-11-33-37/kafedry/kafedra-arkhitekturno-proektnoi-spravy/16-kafedra-arkhitekturno-proektnoi-spravy/1014-rusevich-tetyana-viktorivna
8) Мова навчання: українська
9) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): Вивченню дисципліни передують наявність знань із основ архітектурного проєктування, містобудування, ландшафтної архітектури, будівельної фізики (кліматології, інсоляції, акустики) та загальної екології.
10) Мета курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами архітектурного проєктування шляхом набуття знань у галузі екологічного формування архітектурних об’єктів; засвоєння законодавчої та нормативної бази щодо екологічної рівноваги природних і антропогенних складових міського середовища, світового та вітчизняного досвіду вирішення екологічних проблем в архітектурі й містобудуванні, сучасних методів створення екологічно комфортного архітектурно-просторового середовища, основних напрямів еко-архітектури та енергоощадних підходів у проєктуванні.

11) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/ контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
12/8	12/6	-	Контрольна робота	66/76	залік
Сума годин:			90		
Загальні кількість кредитів ЄКТС:			3,0		

12) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції: – 12/8 год.

Тема 1. Історичні передумови формування екологічного мислення в архітектурній діяльності.
Тема 2. Компоненти еколого-гігієнічного комфорту середовища.
Тема 3. Засоби створення екологічно комфортного візуального архітектурно-просторового середовища.
Тема 4. Екопсихологічний аспект формування екологічного архітектурного простору.
Тема 5. Основні напрями еко-архітектури.
Тема 6. Екологічні переваги підземної урбаністики.

Практичні: – 12/6 год.

Заняття 1. Світова та вітчизняна практика вирішення глобальних екологічних проблем в архітектурі.
Заняття 2. Вивчення методів і принципів організації смуг захисного озеленення.
Заняття 3. Впровадження екологічних принципів та методів на локальних архітектурних і містобудівних об'єктах.
Заняття 4. Вивчення нормативних документів з питань проєктування шумозахищених будинків.
Заняття 5. Оцінка впливів на навколишнє середовище.
Заняття 6. Презентація та захист контрольної роботи.

Лабораторні: -

Контрольна робота: на тему «Архітектурне проєктування з урахуванням соціально-екологічних вимог» виконується за обраною темою і складається з текстової частини (реферату), що включає огляд нормативно-правового забезпечення регулювання екологічних параметрів архітектурно-містобудівної галузі в Україні та світі, та ілюстративного матеріалу. Результати представляються у формі доповіді з презентацією та обговоренням.

Самостійна робота студента: – 66/76 год.

1. Взаємовплив архітектури і природного середовища.
2. Хронологічна шкала розвитку екологічних підходів в архітектурі та містобудуванні.
3. Поняття урбоекології.
4. Нові напрями в архітектурній екології.
5. Що таке будівельна кліматологія?
6. Критерії визначення мікроклімату приміщень.
7. Розтлумачте поняття біокомфорту.
8. Фактори і методи визначення комфортного середовища.
9. Загальні інсоляційні основи проєктування.
10. Які питання включає наука відеоекологія?
11. Дайте визначення поняттям «гомогенне поле» та «агресивне видиме середовище».
12. Назвіть критерії візуального, світлового та емоційного комфорту.

13. Фізіологічний і психологічний вплив кольору на людину. Функція кольору у формуванні зорового образу.
14. Роль мистецтва в екологічному архітектурному середовищі.
15. Дайте визначення поняттям «екопсихологія» та «семантика в архітектурі».
16. Що таке ергономічні вимоги в архітектурному проєктуванні та антропометрія?
17. Що таке «зелене» будівництво?
18. Назвіть основні системи та стандарти екологічної сертифікації архітектурних об'єктів.
19. Наведіть основні типи енергоефективних будинків («пасивний», «активний», «мультикомфортний» будинок).
20. Назвіть основні архітектурно-планувальні прийоми, що забезпечують підвищення енергоефективності будівлі.
21. Перерахуйте класифікацію будівель за їх енергоощадністю.
22. У чому полягають екологічні переваги підземної урбаністики?
23. Які методи і принципи організації смуг захисного озеленення?
24. Наведіть приклади сучасних енергоефективних споруд.

Самостійна робота передбачає: опрацювання лекційного матеріалу та нормативних документів; аналіз літературних джерел; підготовку до практичних занять; виконання контрольної роботи; підготовку до підсумкового контролю.

13) Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Кизима Р.А., Єгоркіна Л.А., Веремеєнко С.І., Доманський Г.В., Яковчук В.В. Екологія в будівництві: навч. посіб. / за ред. Р.А. Кизими. Х.: Бурун Книга, 2007. 224 с.
2. Климчик О.М. Урбоекологія: підручник. Херсон: Олді-плюс, 2019. 208 с.
3. Кучерявий В.П. Урбоекологія: підручник. Львів: Світ, 2001. 440 с.
4. Основи дизайну архітектурного середовища: підручник / В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, Т.В. Малік та ін. К.: КНУБА, 2010. 400 с.

Додаткова література:

1. Аверкина М.Ф. Забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій: теорія, методологія, практика: монографія. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2015. 496 с.
2. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екології: підручник. К.: Либідь, 2004. 408 с.
3. Дехтяренко Ю.Ф., Виговська О.В. Екологічні аспекти розвитку сучасних українських міст. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. №10. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2265.
4. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: підручник. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006. 412 с.
5. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручник. Львів: Світ, 2005. 456 с.
6. Цигичко С.П. Основи екологічного формування архітектурних об'єктів. Науковий вісник будівництва. Х.: ХДТУБА, 2010. Вип. 59. С. 25–29.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12
2. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14
3. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17
4. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19
5. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19

6. Про енергетичну ефективність будівель: Закон України від 22.06.2017 № 2118-VIII (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19
7. ДБН А.2.2-1:2021. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС). К.: Мінрегіон України, 2022.
8. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. К.: Мінрегіон України, 2012.
9. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій (зі Зміною № 1). К.: Мінрегіон України, 2019.
10. ДБН В.1.1-31:2013. Захист територій, будинків і споруд від шуму. К.: Мінрегіон України, 2014.
11. ДБН В.1.2-8:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Гігієна, здоров'я та захист довкілля. К.: Мінрегіон України, 2022.
12. ДБН В.1.2-11:2021. Основні вимоги до будівель і споруд. Енергозбереження та енергоефективність. К.: Мінрегіон України, 2022.
13. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення (зі Зміною № 1). К.: Мінрегіон України, 2018.
14. ДБН В.2.6-31:2021. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель. К.: Мінрегіон України, 2022.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека КНУБА. URL: http://library.knuba.edu.ua/
2. Дистанційний курс «Архітектурна екологія» (Moodle ВСП «ІІНО КНУБА»). URL:
3. Законодавство України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/
4. Passive House Institute. URL: https://passivehouse.com
5. U.S. Green Building Council (LEED). URL: https://www.usgbc.org/leed

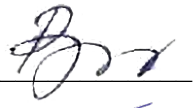
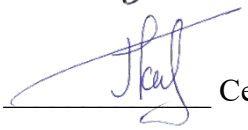
14) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Результати роботи студентів під час семінару/ практичної роботи; оцінювання самостійної роботи	Якість виконання індивідуального завдання (контрольна робота)		
50	20	30	100

15) Умови допуску до підсумкового контролю:
- відвідування лекцій;
- активність на практичних заняттях;
- дотримання термінів виконання контрольної роботи;
- дотримання умов академічної доброчесності.

16) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

22) Примітки:
Силабус з навчальної дисципліни “Архітектурна екологія” затверджено на засіданні кафедри інноваційної архітектури та дизайну, протокол від «15» травня 2026 за № 7 Викладач (розробник) Тетяна РУСЕВИЧ, канд. архітектури, доцент В.о. зав. кафедри Сергій ГЕРАСИМНЮК, доцент кафедри
Розглянуто і схвалено Науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА», Протокол від «25» травня 2026 р. за № 11